

Jana Ahčin, šefinja Dursa: Preverili bomo skoraj dvakrat več zavezancev

[30.09.2013](#) Finance [188/2013](#)

[Stane Petavs](#)

, [Tanja Smrekar Iskrić](#)

Zdaj so na vrsti gostinci vrtnarji, cvetličarji, svečarji in vulkanizerji...

»Ljudje se morajo zavedati, da je prostovoljno plačevanje davkov pomembno. Manj ko bo sive ekonomije, več bomo pobrali davkov in novi davki in višje stopnje ne bodo potrebni,« meni Jana Ahčin, generalna direktorica davčne uprave (Dursa). Je odločna, navdušena nad svojim delom in se, kot pravi, počuti dobro. Njeni »prijatelji« pa se morajo pač zavedati, da ima vrednote in pravila, dodaja.

Takšnih in drugačnih prijateljev ima - odkar je od sredine septembra prva dama davkov v državi (prej je bila vršilka dolžnosti) - čedalje več: »Niti ne poznam telefonskih števil vseh, ki so mi čestitali,« v smehu pove - a to jim pri nadzoru ne bo pomagalo.

Ste ena najpomembnejših žensk v državi. Ali čutite politične pritiske?

»Do septembra smo opravili šest tisoč nadzorov in do konca leta se utegne njihovo število povzpeti do 12 tisoč, kar je skoraj dvakrat več kot prejšnja leta,« pravi **Jana Ahčin**, Durs.

Če verjamete ali ne - takšnih pritiskov ni. Sem kandidirala kot strokovna oseba, nisem članica nobene politične stranke in tudi ne nameravam biti.

Pa vendar so vas povezovali s kar z nekaj osebami iz politike.

Bila sem direktorica na upravi za javna plačila in sem bila razrešena takrat, ko je odšel s položaja finančnega ministra Janez Šušteršič. Povezovali so me z DL. Ker vedo, da poznam premierko Alenko Bratušek, s katero sva skupaj delali, me povezujejo s PS. Nekoč pa so mi pripisali, da simpatiziram z SDS - ker so me pač z neko znanko, članico SDS, videli na kavi.

O PREDNOSTNIH NALOGAH

Kaj morate nujno narediti letos?

Postati moramo prijaznejši do zavezancev, v smislu biti profesionalni, nepolitični, dostopni, preprosti. Zavezanec mora dobiti odgovor takoj. Ta mora biti razumljiv in preprost, ne pa napisan na treh straneh. Pomembna je reorganizacija: zmanjšali bomo število davčnih uradov in podpornih služb. Povečali pa bomo število davčnih inšpektorjev, predvsem s prehodi zaposlenih iz kontrole v inšpekcijo. Zdaj imamo 341 inšpektorjev, do konca leta jih bo še 15 več, zaradi prehoda kontrolorjev v inšpekcijo in prehodov iz carinske uprave.

Hitro se vidi, kdo več zapravlja, kot je - uradno - zaslužil, in izvora drugega premoženja ne zna ustrezno pojasniti.

Imate z informacijskim sistemom še težave?

Moram potrkat ... Od 26. aprila, ko sem najprej kot vršilka dolžnosti prišla na Durs, smo imeli težave samo enkrat.

O DAVČNIH BLAGAJNAH

Kaj kažejo ugotovitve nadzora gotovinskega poslovanja in ali menite, da bomo uvedli podobne davčne blagajne, kot jih imajo Hrvati, ki so neposredno povezane z davkarji?

Po 1. juliju imamo takšne blagajne za poslovanje z gotovino, kot jih imajo v Kanadi in v nekaterih državah Severne Amerike. Torej, programi ne smejo omogočati brisanja računov brez sledi. Hrvaški model blagajn imajo na vsem svetu le naši južni sosedi. Njihov uspeh pri preganjanju sive ekonomije ne gre toliko pripisati le blagajnam, temveč dejstvu, da so se na stran države postavili ljudje, ki zahtevajo izdajo računov. Njihove blagajne imajo povsem enake obvode kot naše. Kdor hoče goljufati, izdaja račune na drugih blagajnah, teh sploh ne izdaja, ali pa izda »stanje odprte mize«, pravega računa pa ne.

Ali smo Slovenci tudi tako pridni pri prijavljanju neplačnikov kot Hrvati? Ste denimo dobili veliko fotografij računov po MMS?

Število prijav utajevanja davka se je letos podvojilo. Po MMS smo neresne fotografije prejeli le v prvem tednu akcije »pošljite račun«. Tej smo se pridružili zaposleni na davkariji in carini tako, da jemljemo račune in jih zbiramo po tajništvi.

O KRIZI IN UTAJAH

Zdaj, v krizi, imajo podjetniki veliko težavo: tudi če želijo plačevati davke, zaradi svojih neplačnikov nimajo denarja. Davčna obveznost pa nastane takoj, ko je posel sklenjen, torej še preden dejansko dobijo denar.

Zakonodaja je precej prijazna do tistih, ki se davke trudijo plačati. Vse davke - ne pa prispevkov za socialno varnost - lahko zavezanci ob izpolnjevanju zakonskih pogojev plačajo tudi v več obrokih oziroma zaprosijo za odlog plačila. Število vlog zanj se je letos močno povečalo.

Vendar pa se že ob najmanjši zamudi pri plačilu davkov sproži izvršba. Ste lahko kaj bolj razumevajoči?

Res je, da se zdaj tudi za najmanjše neizpolnjevanje davčnih obveznosti samodejno sproži izvršba. Zavezancu se potem poslabša boniteta, ne more sodelovati na javnih razpisih, skratka, pade še v hujšo stisko. Proučujemo možnosti, ali bi lahko za sicer redne plačnike ob malenkostnih zamudah izvršbe nekoliko odložili. Zamudne obresti bi tekle, a vsaj izvršbe ne bi bilo.

Kaj bi svetovali podjetjem, da ne bi delala napak?

Če niso prepričani, ali davke prijavljajo prav, naj se obrnejo na Durs. Na spletu imamo veliko informacij, v nekaterih primerih izdajamo tudi zavezujoče informacije. Se pa morajo zavedati, da nismo davčni svetovalci in ne dajemo nasvetov o optimizaciji davčnih obveznosti.

Koliko davčnih zavezancev preverite?

Navadno tri odstotke vseh zavezancev, a se bo letos število tistih, ki se bodo srečali z našimi inšpektorji oziroma kontrolorji, precej povečalo. Do septembra smo namreč opravili že šest tisoč nadzorov in do konca leta se njihovo število utegne povzpeti do 12 tisoč, kar je skoraj dvakrat več kot prejšnja leta.

Veliko imate ciljanih nadzorov.

Ugotovili smo, da smo lahko učinkovitejši z usmerjenimi inšpekcijskimi nadzori. Preverjali smo zobozdravnike, odvetnike, davčne oaze, sivo ekonomijo, prispevke za socialno varnost. V okviru pregledov s področja sive ekonomije smo letos pozornost namenili predvsem gostincem. Ciljno usmerjene preglede tudi napovemo, saj se tako zelo okrepijo prijavljeni prihodki. Tega je bilo veliko pri odvetnikih. Povečajo se tudi samoprijave. Samoprijava pomeni, da denar iz morebitnega premalo plačanega davka v preteklosti brez inšpekcije dobimo takoj, zavezanec pa ne dobi kazni. Če pa moramo izdati odločbo, se lahko postopki zavlečejo, denar dobimo pozno. Letos bo veliko aktivnosti usmerjenih v sivo ekonomijo. Preverjali bomo vrtnarje, cvetličarje, vulkanizerje... Nadziramo razliko med prijavljenimi dohodki in dejanskim premoženjem. In hitro se vidi, kdo več zapravlja, kot je - uradno - zaslužil, in izvora drugega premoženja ne zna ustrezno pojasniti. Inšpekcijske preglede na tem področju začnemo na podlagi podatkov, ki jih imamo, ali po prijavi. Imamo zelo veliko evidenc iz različnih virov tako doma kot tudi v tujini.

Vlada tudi predlaga strožje kazni za tiste, ki ne prijavijo premoženja. Premoženje neznanega izvora naj bi bilo po novem obdavčeno kar 70-odstotno.

To je bil tudi naš predlog. Ne zdi se mi prav, da je za poštene enaka stopnja kot za goljufe.

Kakšni so izsledki teh pregledov do zdaj?

Letos so fantastični. Naredili smo 29 pregledov in obračunali 7,4 milijona evrov davkov. Lani pa 9,8 milijona v celotnem letu. Ti pregledi so zelo zahtevni in dolgotrajni.

O HITRIH IZVRŠBAH

Davčno izvršbo ste avtomatizirali in ni več možen dogovor o njeni odložitvi. Ta se sproži po sedmih dneh zamude.

S prvim septembrom smo davčno izvršbo centralizirali. Za vse se opravlja samodejno. Po zakonu nam ni treba izdati opomina, a enega za vsako davčno obveznost vseeno izdamo. Na spletu imamo kalkulator, s katerim si vsak lahko izračuna zamudne obresti in jih prišteje k znesku na opominu, če zamuja s plačilom, zahtevanim na opominu. Od januarja do konca avgusta smo izterjali od 918 milijonov evrov terjanega dolga 398 milijonov. Lani v vsem letu 544 milijonov.

Pa je izvršba za vse enaka? Zavezanci namreč pravijo, da »za 150 evrov davkarji skočijo takoj, za milijone pa ne«.

S centralizacijo izvršb smo zagotovili enako obravnavo ne glede na to, pod kateri davčni urad sodi zavezanec in koliko dolguje, onemogočeno je tudi dogovarjanje med referentom in zavezancem.